

Rapportage peiling 'Keuzes in Duurzaamheid'

Een eerste verkenning naar energietransitie
mogelijkheden op De Waard en het Waardeiland

Leiden, mei 2024

Stichting Energietransitie De Waard en Waardeiland

Eileen Focke-Bakker, Waardeiland, voorzitter

Ton van der Meer, De Waard/Waardeiland, secretaris

Marcel Langezaal, De Waard, penningmeester

Edwin van Diemen, De Waard

Erik Kruyt, Waardeiland

Bas Spruijtenburg, Waardeiland

Stichting Energietransitie
De Waard en Waardeiland

Introductie

November 2019 startte de Vereniging Waardeiland officieel met de werkgroep 'Bewonersinitiatief Energietransitie Waardeiland' (BEW). Deze werkgroep streefde een tweesporig aanpak na; één droeg oplossingen voor individuele energie besparende maatregelen aan, het andere spoor voerde verkenningen uit voor collectieve energie besparende oplossingen. Deze laatste verkenningen leidde tot samenwerking tussen het Waardeiland en De Waard om zo tot een zgn. 'mixed energy' oplossing te komen: gezamenlijk duurzame warmte en groene stroom opwekken. Beide wijken hadden zelf al verkennende studies laten verrichten door de Hogeschool van Amsterdam voor het Waardeiland (2020) en Warmte transitie voor OV De Waard (2021). Deze rapporten zijn op de website te vinden (www.sedww.nl).

Het samenwerkingsverband werd, om een subsidie bij de overheid aan te kunnen vragen, omgezet in een Stichting: Stichting Energietransitie De Waard en Waardeiland (SEDWW, www.sedww.nl).

Het doel van de Stichting is bij te dragen aan een duurzame aarde voor volgende generaties en samen te komen tot het realiseren van een gedeelde energietransitie en hiermee tevens bij te dragen aan de Transitievisie Warmte (het Warmteprogramma) van de gemeente Leiden, de provincie Zuid-Holland en Nederland (Parijs doelstellingen). Dit door gebruik te maken van elkaars context; complementair en divers. Om deze doelstellingen te kunnen realiseren is een onderzoek naar en ontwikkeling van de meest duurzame en betaalbare energietransitie optie(s) voor de bewoners en ondernemers van het Waardeiland en De Waard gestart om niet overrompeld te worden door overheidsmaatregelen maar een eigen inbreng en sturing in de transitie te hebben. Het WET onderzoeksproject (Water, Energie & Technologie) is gestart in 2022 en uitgevoerd door het onderzoeksbureau Syntraal. Het eindrapport is eind 2023 opgeleverd. Alle bewoners en ondernemers hebben via de email (alleen beschikbare emailadressen), de Vereniging Waardeiland en OV De Waard kennis kunnen nemen van dit rapport. Het is op de website te vinden (www.sedww.nl).

Vanaf 2019 tot heden zijn meerdere bewoners-, ondernemers- en klankbordgroep¹ bijeenkomsten (8 in totaal), zowel online als fysiek, georganiseerd om participatie en draagvlak te bewerkstelligen. Ook hebben verschillende PR campagnes plaatsgevonden, o.a. door middel van flyers, social media, lantaarnpalen posters en door mond tot mond reclame. Daarnaast heeft er vanaf de start van het project twee tot driewekelijk overleg tussen de Stichting en de gemeente plaatsgevonden, alsmede incidenteel overleg tussen de Stichting en PZH. Het WET project is afgerond met de Peiling 'Keuzes in Duurzaamheid' in maart en april 2024. Hiervan worden hieronder de resultaten beschreven.

In totaal ontving de Stichting een "kleine projecten" subsidie van de gemeente Leiden en een subsidie van de Provincie Zuid-Holland en Gemeente Leiden voor de uitvoer van het onderzoek naar verschillende oplossingen voor de energietransitie, getoetst op haalbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid. Het budget- en realisatie overzicht zal aan de gemeente en PZH worden toegestuurd na definitief beëindiging van het WET project.

¹ De klankbordgroep bestaat uit ondernemers en bewoners van De Waard en het Waardeiland en vertegenwoordigers van de gemeente Leiden, de provincie PZH en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Vervolgstappen

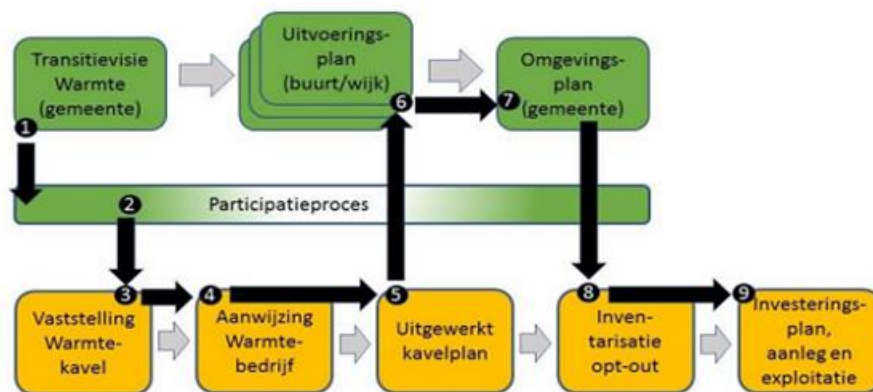
Het vervolgtraject voor een eventuele collectieve warmtevoorziening, als de Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WGIW) en de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) van kracht zouden worden, zal in samenwerking met de gemeente worden ingevuld. Uit de doelgerichte inventarisatie door het op te richten warmtebedrijf moet blijken of er genoeg aansluitingen zullen zijn om het net rendabel te implementeren. Als governance model voor verdere samenwerking zou een warmte coöperatie als een mogelijke juridische entiteit voor de warmtegemeenschap gekozen kunnen worden maar ook een BV² zou tot de mogelijkheden en om, indien gewenst, collectieve implementatie te realiseren. In de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) is opgenomen dat een warmtegemeenschap een rechtspersoon of personenvennootschap moet zijn en er wordt gesproken van leden, vennoten of aandeelhouders. Andere rechtsvormen liggen niet voor de hand, omdat:

- Een normale vereniging, zoals bv. de Waardeiland Vereniging of OV De Waard, niet bedoeld is om te voorzien in de stoffelijke behoeften van de leden, wat wel het geval is bij een warmtebedrijf.
- Een stichting, zoals SEDWW, geen zeggenschap heeft bij de leden, terwijl een warmtegemeenschap vereist dat de eindgebruikers de zeggenschap en het eigendom hebben.

De Stichting beraadt zich hierover en is in overleg met de gemeente, als potentieel toekomstig publieke warmtegemeenschap³.

Het warmteprogramma van de gemeente kan er als volgt uitzien en binnen afzienbare tijd zal het wijkuitvoeringsplan (zie stap 6 in onderstaand plaatje) van de gemeente beschikbaar komen en gedeeld worden met de bewoners en ondernemers. De gele blokken worden in de Warmtewet 2 (<https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/wet-collectieve-warmtevoorziening-warmtewet-2>) geregeld en de groene blokken door de gemeente i.s.m. de buurt/wijk.

Belangrijk is dat participatie niet alleen bij nr 1, 6 en 7 moet plaatsvinden maar gedurende het gehele besluitvormingsproces van het warmtenet.

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/wet-collectieve-warmtevoorziening-warmtewet-2>

² BV is een besloten vennootschap. Het is een rechtsvorm waarbij het vermogen is verdeeld in aandelen.

³Warmtegemeenschap: Een opkomend concept is de warmtegemeenschap. Deze is gebaseerd op open en vrijwillige deelname en wordt gecontroleerd door aandeelhouders of leden. Een warmtegemeenschap heeft als hoofddoel het bieden van milieuvordelen of economische of sociale voordelen aan haar leden of de plaatselijke gebieden waar ze werkzaam is. Een warmtegemeenschap opereert zonder winstoogmerk. https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/tno/organisatiemodellen-en-samenwerkingsvormen-onder-de-wcw#_ftn1

De gemeente is momenteel aan het onderzoeken hoe en welke warmtekavels⁴ (stap 3 in het bovenstaande plaatje), als deel van het wijkuitvoeringsplan, zij willen gaan benoemen voor de gemeente Leiden. Hierover moeten buurgemeente en de provincie worden geconsulteerd.

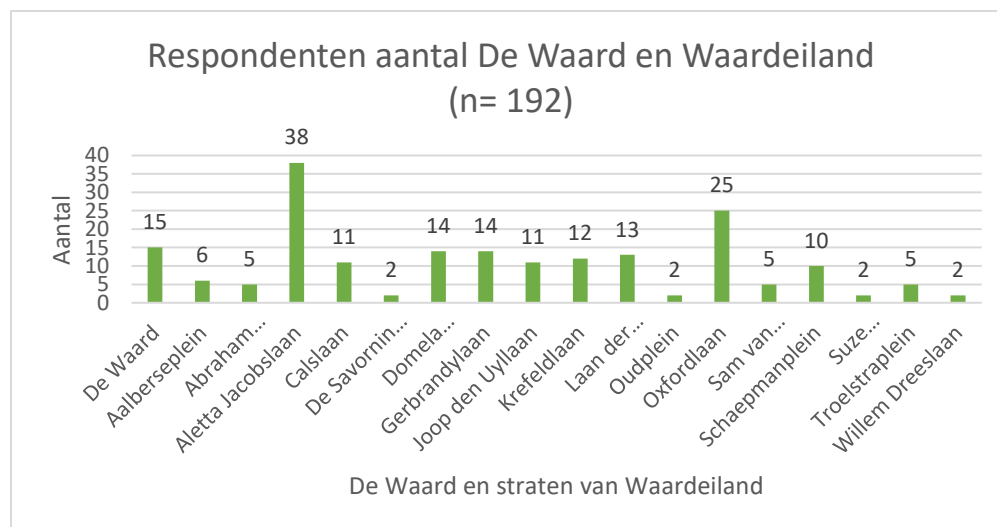
De Peiling: een korte analyse

Algemeen

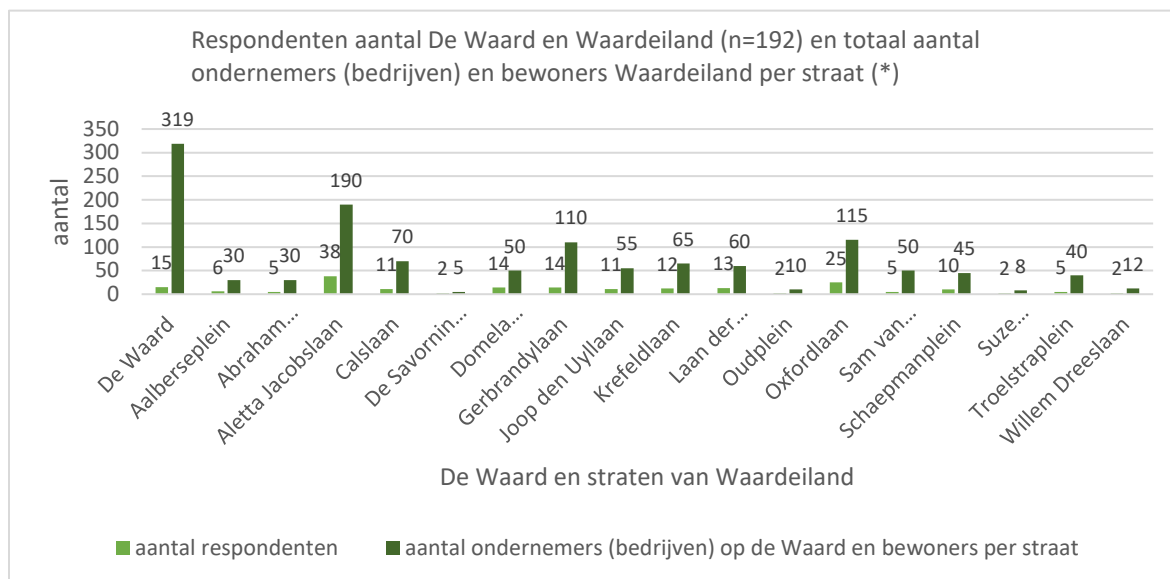
De Stichting wilde, door middel van een Peiling, van de bewoner en ondernemers weten hoe zij denken over de verschillende energietransitie oplossingen uit het onderzoeksrapport van Syntraal. Dit om de verschillende meningen/denkbeelden/gezichtspunten over de energietransitie op De Waard en op het Waardeiland in kaart te brengen voor eventuele vervolgetrajecten. De essentie van de Peiling ging over de samenwerking tussen De Waard en het Waardeiland en de keuzes tussen collectieve en/of individuele transitie oplossingen. Zoals al vaker vermeld; dit is slechts een Peiling, een eerste indruk, en vanuit de resultaten kan niet gegeneraliseerd worden.

Bij sommige van de antwoordcategorieën heeft Google Forms slechts een deel van de vragen en antwoorden geprint. Onder elke grafiek staan daarom alle volledige antwoordcategorieën vermeld en soms de gehele vraag. Van de 'anders' antwoordcategorie en van 'vraag 13' zijn in deze rapportage een aantal antwoorden opgenomen. Dit betekent niet dat we alle antwoorden op deze categorieën niet van groot belang achten en deze zeker mee gaan nemen. Het rapport zou echter te groot worden als we alle opmerkingen vermelden. We maken nog een separaat overzicht van al de antwoorden en zetten deze in een later stadium op de SEDWW website.

De respondentengroep (n=192) is niet representatief voor alle ondernemers op de Waard en voor de bewoners van het Waardeiland per straat. Het Waardeiland is oververtegenwoordigd in de respondentengroep (92%) ten opzichte van De Waard en de Waardeiland respondentengroep is niet goed verdeeld over de straten van het eiland.

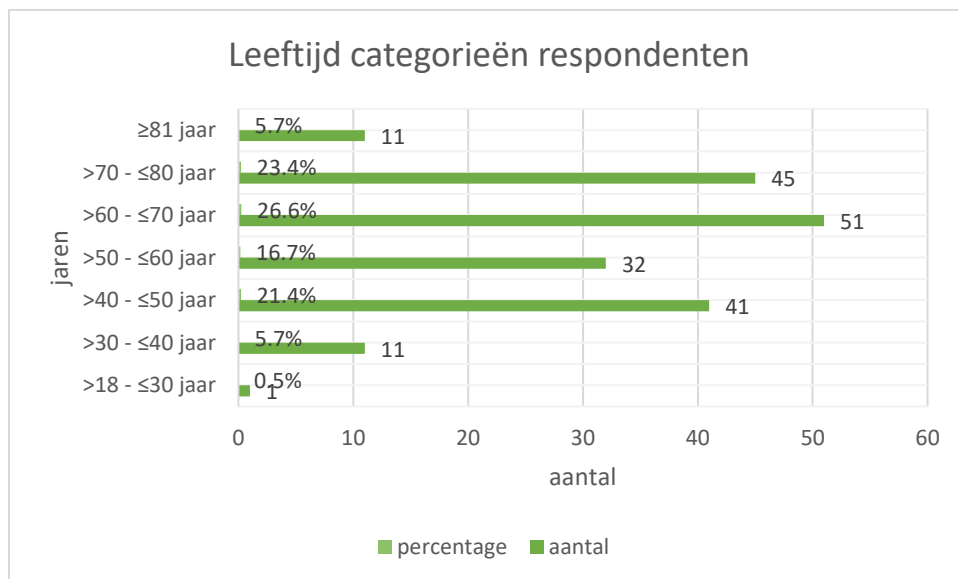

⁴ Een warmtekavel is een gebied binnen de gemeente waarbinnen de wijken liggen waarvoor de gemeente een warmtenet of collectief warmtesysteem wil aanleggen als alternatief voor het gasnet.

(*) <https://allecijfers.nl/weg>

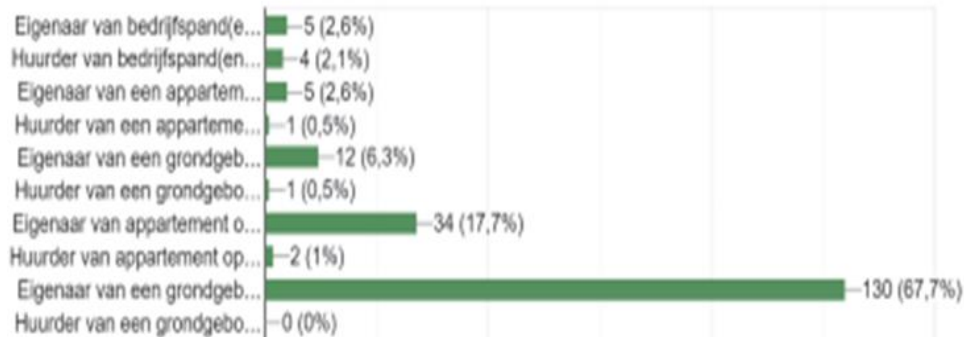
De helft (50%) van de respondenten is tussen de 60 en 80 jaar oud, maar ook jongeren tussen 40-50 jaar (21%) hebben de Peiling ingevuld. Ook een aantal jongeren (6%) tussen de 30 en 40 jaar en ook enkele ouderen boven de 80 jaar (6%) hebben de peiling ingevuld. 17% van de respondenten tussen >50 - ≤60 jaar en 0,5% (n=1) hebben de Peiling ingevuld.

De meerderheid (84%) van de respondenten is eigenaar van een appartement of grondgebonden woning op het Waardeiland, maar meerdere antwoorden waren mogelijk. Een enkeling heeft een grondgebonden woning op het Waardeiland en is eigenaar of huurder van een bedrijfspand op de Waard. De meerderheid van de respondenten geeft zijn mening over onderstaande vragen als bewoner van het Waardeiland.

1. Bent u (meerdere antwoorden mogelijk)

192 antwoorden

Antwoordcategorieën:

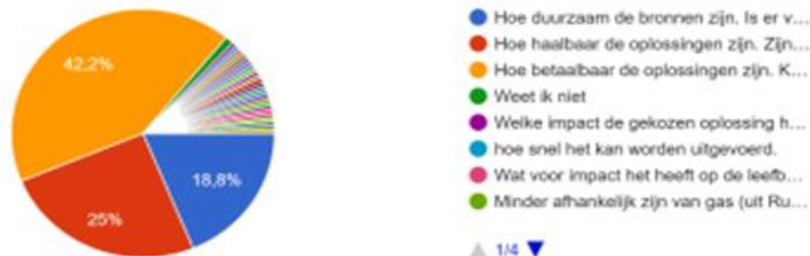
Eigenaar van bedrijfspand(en) op de Waard, Huurder van bedrijfspand(en) op de Waard, Eigenaar van een appartement op de Waard, Huurder van een appartement op de Waard, Eigenaar van een grondgebonden woning op de Waard, Huurder van een grondgebonden woning op de Waard, Eigenaar van appartement op Waardeiland, Huurder van appartement op Waardeiland, Eigenaar van een grondgebonden woning op Waardeiland, Huurder van een grondgebonden woning op Waardeiland.

Belangrijkste redenen bij transitieoplossingen

Zoals uit onderstaande grafiek blijkt vinden de respondenten de betaalbaarheid het belangrijkste (42%), gevolgd door de haalbaarheid (25%) van de oplossingen. 19% vindt echter dat voor hen de duurzaamheid van de oplossingen het belangrijkste is. Andere respondenten noemen andere redenen als het belangrijkste voor hen zoals b.v. de impact op het Waardeiland.

2. Wat is voor u het belangrijkste als we denken aan oplossingen voor de energietransitie? (één antwoord mogelijk)?

192 antwoorden

Antwoordcategorieën:

Hoe duurzaam de bronnen zijn. Is er vermindering van CO2 uitstoot? Hoe haalbaar de oplossingen zijn, Zijn de technieken bewezen in de praktijk? Hoe betaalbaar de oplossingen zijn. Krijg ik mijn investeringskosten eruit en zijn de jaarlijkse kosten niet te hoog voor mij? Weet ik niet, Anders: welke; welke impact de gekozen oplossing heeft, hoe snel het kan worden uitgevoerd, welke impact het heeft op de leefbaarheid van het eiland en minder afhankelijk zijn van gas.

Gezamenlijk of gescheiden

Bijna de helft van de respondenten (meest Waardeillanders) vindt niet dat een aanpak van de energietransitie gezamenlijk (De Waard en Waardeiland) moet worden nagestreefd; iets meer dan een kwart vindt van wel. 13% weet het niet. Van de 34 respondenten, die eigenaar zijn van een appartement op het Waardeiland willen 7 graag de samenwerking voortzetten, 4 weten het niet en de overigen vinden de samenwerking niet zo zinvol.

3. Vind u dat een gezamenlijke aanpak moet worden nagestreefd? (één antwoord mogelijk)

192 antwoorden

Antwoordcategorieën:

Ja, ik vind het zinvol dat De Waard en het Waardeiland in de energietransitie samen optrekken omdat het voor beide partijen toegevoegde waarde zou kunnen opleveren zoals bv. financieel (subsidies, complementair warmtegebruik), ruimte (betere plaats voor WKO), innovatie technieken. Nee, ik vind dat De Waard en Waardeiland ieder hun eigen energietransitie pad moeten trekken omdat De Waard en Waardeiland te verschillend zijn voor een gezamenlijke energietransitie aanpak. Weet ik niet. In principe wel. Onze inschatting is dat een gezamenlijke aanpak lang gaat duren, Nastreven wel, verplichting niet, Geen antwoord op deze vraag, de papieren bladzijde van de vragenlijst ontbreekt. Nee, als er gekozen wordt voor een collectieve aanpak - waarom dan Waardeiland/De Waard en waarom dan zonder de omliggende wijken?

Collectief energietransitie oplossing

Bijna de helft van degenen die de peiling hebben ingevuld vermoeden dat ze wel zouden aansluiten op een collectieve warmtevoorziening, maar meer dan een kwart vermoedt van niet. En een flink percentage weet het nog niet. De beweegredenen om mee te doen zijn bijvoorbeeld als het beter voor het milieu blijkt te zijn of dat een collectieve warmtevoorziening goedkoper zal zijn.

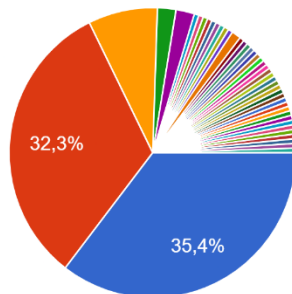
Als, volgens de nieuwe landelijke wetgeving (zoals het er nu naar uitziet), bij vervanging van de CV ketel, vanaf 2026 een (hybride) warmtepomp verplicht wordt (tenzij er plannen zijn om binnen 10 jaar een collectieve warmtevoorziening te realiseren en/of er sprake is van gestapelde bouw), zou 36% op dat moment tussen een individuele of collectieve oplossing kiezen en 32% zou collectieve warmtevoorziening wel interessant vinden en zich waarschijnlijk aansluiten. Anderen zijn sowieso al van plan naar een hybride warmtepomp over te stappen.

Over het soort collectieve warmtevoorziening is men verdeeld; (26%) denkt aan een lage temperatuur warmtenet (bronnet) en 11% denkt aan een midden temperatuur warmtenet. De WarmtelinQ, de warmtevoorziening vanuit Rotterdam, wordt door enkelen genoemd en 43% heeft geen voorkeur of weet het nog niet. Op de vraag wanneer men, na een gunstig aanbod van de gemeente, zou aansluiten antwoordt 33% dat zij dat zouden doen zodra de collectieve warmtevoorziening verwezenlijkt is en het mogelijk is aan te sluiten. Anderen (29%) zouden aansluiten zodra het voor hen financieel gunstig is of wanneer hun huidige warmtevoorziening (bv ketel) vervangen moet worden (9%). 15% sluit zich, ondanks een goed aanbod van de gemeente, niet aan op de collectieve warmtevoorziening.

Van de 34 respondenten van appartementen op het Waardeiland vermoedt de meerderheid dat zij voor een collectieve voorziening kiezen op het moment dat deze wordt aangeboden en het financieel gunstig is. Men heeft een lichte voorkeur voor een lage temperatuur warmtenet (bronnet) maar velen weten het nog niet.

4. Volgens nieuwe landelijke wetgeving (zoals het er nu naar uitziet) wordt, bij vervanging van de CV ketel, vanaf 2026 een (hybride) warmtepomp verplicht, op dat moment doen? (één antwoord mogelijk)

192 antwoorden

- Dan kies ik op dat moment tussen een...
- Zo'n collectieve warmtevoorziening lijkt mij wel interessant, dus waarschijnlijk sluit ik mij daar dan wel op aan.
- Ik ben sowieso al van plan om over te stappen op een 'all-electric' warmtepomp.
- Ik ben sowieso al van plan om over te stappen op een hybride warmtepomp.
- Weet ik niet
- Wij hebben al een warmtepomp. Een...
- Ik weet nog niet of ik wil investeren in...
- Ik zou graag kleinschalige collectiviteit...

▲ 1/6 ▼

Vraag:

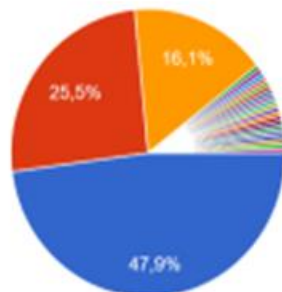
Volgens nieuwe landelijke wetgeving (zoals het er nu naar uitziet) wordt, bij vervanging van de CV ketel, vanaf 2026 een (hybride) warmtepomp verplicht, tenzij er plannen zijn om binnen 10 jaar een collectieve warmtevoorziening te realiseren. Als er een dergelijk plan gemaakt wordt voor een betaalbare en haalbare collectieve warmtevoorziening, wat zou u dan op dat moment doen? (één antwoord mogelijk).

Antwoordcategorieën:

Dan kies ik op dat moment tussen een individuele of collectieve oplossing. Nu weet ik nog niet wat voor mijn gebouw het beste is. Zo'n collectieve warmtevoorziening lijkt mij wel interessant, dus waarschijnlijk sluit ik mij daar dan wel op aan. Ik ben sowieso al van plan om over te stappen op een hybride warmtepomp. Ik ben sowieso al van plan om over te stappen op een 'all-electric' warmtepomp. Weet ik niet. Wij hebben al een warmtepomp. Een collectief initiatief moet beter uit de test komen voor ons om over te stappen. Ik weet nog niet of ik wil investeren in de energietransitie. Ik zou graag kleinschalige collectiviteit naast dit onderzoek willen exploreren. (Oplossing per huizenblok).

5. Als er een collectieve warmtevoorziening zou komen, denkt u daarop aan te sluiten? (één antwoord mogelijk)

192 antwoorden

- Ja, ik vermoed van wel
- Nee, ik vermoed van niet
- Weet ik niet
- Dat is afhankelijk van meerdere factoren...
- hangt af van 1) prijsstelling 2) vertrouwen...
- ik opteer vooraansnog voor individuele...
- ik vertrouw de leverancier niet
- Als het beter is dan wat ik nu heb

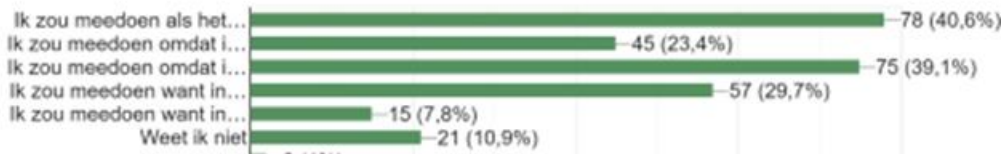
▲ 1/3 ▼

Antwoordcategorieën:

Ja, ik vermoed van wel. Nee, ik vermoed van niet. Weet ik niet. Dat is afhankelijk van meerdere factoren maar ja, daar staan wij wel voor open. Hangt af van 1) prijsstelling 2) vertrouwen wat ik heb in of prijsstelling ook op termijn betaalbaar blijft (e.g. legio voorbeelden waarin een warmtenet of collectie oplossing toch uiteindelijk veel duurdere bleken). Ik opteer vooraansnog voor individuele aquathermie. Ik vertrouw de leverancier niet. Als het beter is dan wat ik nu heb.

6. Wat zouden uw beweegredenen kunnen zijn om mee te willen doen aan een collectieve warmtevoorziening. (meerdere antwoorden mogelijk).

192 antwoorden

Antwoordcategorieën:

Ik zou meedoen als het beter voor het milieu blijkt te zijn. Ik zou meedoen omdat in de collectieve warmtevoorziening energie kan worden opgeslagen in de bodem (WKO) wat bij een individuele oplossing niet (goed) kan (uitgezonderd bodemlussen). Ik zou meedoen omdat ik vermoed dat een collectieve warmtevoorziening voor mij goedkoper zal zijn. Ik zou meedoen want individuele oplossingen gaan ten koste van de rust (geluidsoverlast van buitenunits) in de omgeving. Ik zou meedoen want individuele oplossingen gaan ten koste van de bodemgesteldheid (bevrozen van grond door gebruik van bodemwarmtepomp) in de omgeving. Weet ik niet.

7. Mijn voorkeur voor het soort collectieve warmtevoorziening is: (één antwoord mogelijk)

191 antwoorden

Antwoordcategorieën:

Een middentemperatuur warmtenet. Een lage temperatuur warmtenet (bronnet). De Warmteling, de warmtevoorziening vanuit Rotterdam. Ik heb geen voorkeur voor een type warmtenet. Weet ik niet. Niet van toepassing. Voor mij niet relevant. GEEN collectieve warmtevoorziening.

8. Als de gemeente met een zeer aantrekkelijk aanbod voor de aansluiting op een collectieve warmtevoorziening zou komen wanneer zou u dan denken aan te sluiten. (één antwoord mogelijk)

192 antwoorden

Antwoordcategorieën:

Zodra de collectieve warmtevoorziening verwezenlijkt is en het mogelijk is aan te sluiten. Zodra het voor mij financieel gunstig is. Zodra mijn huidige warmtevoorziening (bv ketel) vervangen moet worden. Ik sluit me niet aan. Weet ik niet. Op het moment dat ik een afweging kan maken tussen de realisatie mogelijkheid van een individuele aquathermieoplossing versus de gemeentelijke voorziening. Ja, maar wel met blijvende kosten - controle. Het is een kwestie van vertrouwen! Meestal is het begin goed, en daarna wordt misbruik van gemaakt en prijzen worden verhoogd. Wanneer mijn huidige warmtepomp aan vervanging toe is.

Individuele energietransitie oplossing

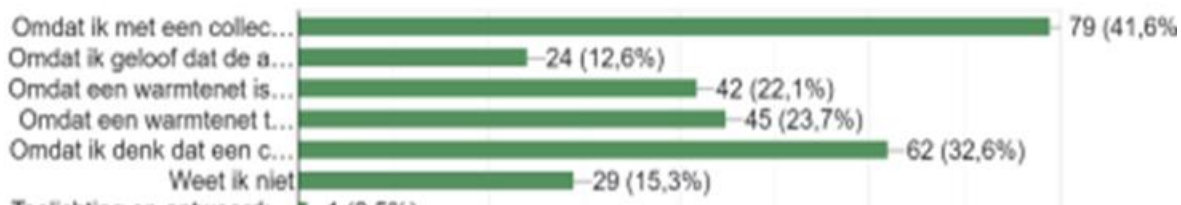
Redenen waarom men zou overwegen voor een individuele warmtevoorziening te kiezen zijn voornamelijk omdat men met een collectief warmtenet te afhankelijk van andere partijen wordt (42%) en omdat men denkt dat een collectieve warmtevoorziening er niet gaat komen; er zijn al veel van dit soort projecten mislukt (33%). Als men voor de individuele warmtevoorziening kiest, kiezen velen voor een luchtwarmtepomp met buitenunit en doen dat in overleg met de installateur om de minst geluidsoverlast producerende oplossing te vinden (32%) of men kiest een volledig elektrische CV-ketel oplossing. Slechts 18% overlegt met de buurt hoe de oplossing het beste past in de buurt en 15% denkt dat het wel zal meevallen met de geluidsoverlast. De helft van de respondenten (51%) geeft aan niet te weten wat men zou doen als men, als individuele warmteoplossing, een bodemenergiesysteem zou willen aanleggen en degenen die dat zouden doen (20%) overleggen met de gemeentelijke afdeling 'Verordening bodemenergiesystemen gemeente Leiden 2022' hoe zij de aanleg het beste kunnen aanpakken. Opvallend is dat 8%, als hen een vergunning verleend zou worden, het bodemenergiesysteem zou laten aanleggen omdat men niet gelooft dat de grond gaat bevriezen.

Van de 34 respondenten van appartementen op het Waardeiland zou de meerderheid van degenen die geen collectieve oplossing maar een individuele oplossing kiezen dat doen omdat ze met een collectief warmtenet te afhankelijk van andere partijen worden en/of omdat ze, vanwege de investeringskosten, een warmtenet is te duur vinden. De individuele oplossingen varieëren van bodemwarmtepompen tot luchtwarmtepompen en warmtepomp met PVT-zonnepanelen. Deze produceren zowel elektriciteit en warmte. Velen weten het echter nog niet.

Samengevat: Men zou een individuele warmtevoorziening nastreven omdat men niet echt vertrouwen heeft in een collectieve oplossing en als men een individuele oplossing kiest is dat vooral een luchtwarmtepomp met buitenunit. Dit in overleg met een deskundige installateur. Ten aanzien van een bodemenergie warmte oplossingen antwoorden velen het niet te weten.

9. Waarom zou U voor een individuele warmtevoorziening kiezen (Meerdere antwoorden mogelijk).

190 antwoorden

Antwoordcategorieën:

Omdat ik met een collectief warmtenet te afhankelijk van andere partijen word. Omdat ik geloof dat de aanleg van een warmtenet te afhankelijk is van subsidies. Omdat een warmtenet is te duur voor mij is vanwege de investeringskosten (aanschaf en isolatie). Omdat een warmtenet te duur voor mij is vanwege de geschatte jaarlijkse kosten. Omdat ik denk dat een collectieve warmtevoorziening er niet komt; er zijn al veel van dit soort projecten mislukt. Weet ik niet.

10. Als uw voorkeur uit zou gaan naar een individuele warmtevoorziening, wat voor type individuele warmtevoorziening heeft dan uw voorkeur? (meerdere antwoorden mogelijk).

189 antwoorden

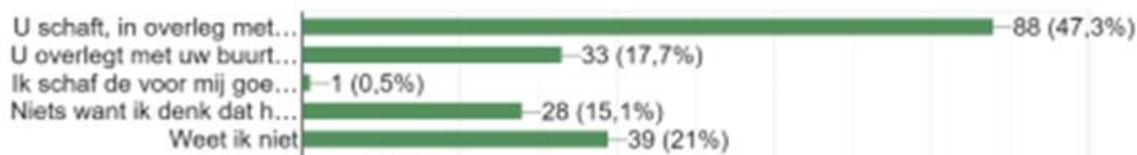

Antwoordcategorieën:

Bodemwarmtepomp. Luchtwarmtepomp met buitenunit. Luchtwarmtepomp zonder buitenunit (monoblock). Volledig elektrische CV-ketel. Weet ik niet.

11. Als uw voorkeur uit zou gaan naar een individuele warmtevoorziening met buitenunit (luchtwarmtepomp). Wat zijn voor u manieren om de geluidsoverlast te beperken? (Meerdere antwoorden mogelijk)

186 antwoorden

Vraag:

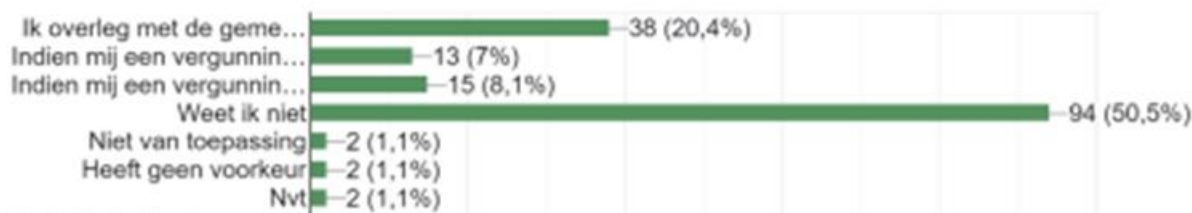
Als uw voorkeur uit zou gaan naar een individuele warmtevoorziening met buitenunit (luchtwarmtepomp). Wat zijn voor u manieren om de mogelijke geluidsoverlast te beperken? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Antwoordcategorieën:

U schaft, in overleg met uw installateur, de minst geluidsoverlast producerende oplossing aan; ook als dat niet de goedkoopste oplossing is. U overlegt met uw buurt hoe uw oplossing het beste past in de buurt. Ik schaf de voor mij goedkoopste oplossing aan ongeacht de geluidsoverlast in de buurt. Niets want ik denk dat het wel zal meevallen met die geluidsoverlast. Weet ik niet.

12. Als uw voorkeur uit zou gaan naar een individuele warmtevoorziening met behulp een bodemenergiesysteem. Wat zijn voor u manieren om de mogelijke uitputting van bodem te beperken? (Meerdere antwoorden mogelijk)

186 antwoorden

Vraag:

Als uw voorkeur uit zou gaan naar een individuele warmtevoorziening met behulp een bodemenergiesysteem. Wat zijn voor u manieren om de mogelijke uitputting van bodem te beperken? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Antwoordcategorieën:

Ik overleg met de gemeentelijke afdeling 'Verordening bodemenergiesystemen gemeente Leiden 2022' (Verordening voor de aanwijzing van interferentiegebieden en de aanleg van bodemenergie-systemen) hoe ik de aanleg het beste kan aanpakken. Indien mij een vergunning verleend wordt voor het aanleggen van bodemenergiesysteem ga ik in overleg met de buurt over de uitputting van bodem. Indien mij een vergunning verleend wordt, laat ik het bodemenergiesysteem aanleggen. Ik geloof niet dat de grond gaat bevriezen. Weet ik niet. Niet van Toepassing. Heeft geen voorkeur. Nvt.

Enige opmerkingen

Opmerkingen aangaande de Peiling zelf en over de rapportage van Syntraal worden in een later stadium, samen met de opmerkingen gemaakt onder 'anders', op de website geplaatst. Opmerkingen van 'vraag 13' zijn voor de leesbaarheid gerangschikt op 'denkrichtingen', 'technieken' en 'financiën'.

Denkrichtingen

- Erg jammer dat het NA de gemeentelijke start van de "winst uit je woning" is. Ik vind dat een gemiste kans. Door de langdurige onduidelijkheid en onzekerheid over een collectieve oplossing, ga ik toch naar individuele maatregelen op zoek.
- Graag geen betutteling. Dit is een kweekvijver voor toekomstige PVV stemmers (hoewel ik absoluut niet van plan ben hierop te stemmen).
- Hoop verschoond te blijven van colportage.
- Lijkt erg op een collectieve voorkeur of verplichting. Dan ga ik dus verhuizen!
- Complexe materie: Misschien nog wel een paar zinnen besteden aan de consequenties van niet beslissen individueel en collectief?
- Vele bewoners met mij vinden in deze levensfase extra kosten maken onzinnig. Kan het geld beter gebruiken.
- Ontzorgen heeft onze voorkeur; eigenlijk zijn we tegen een voorhoedepositie opgedrongen door de gemeente. Gezien onze leeftijd is terugverdienen geen optie en willen we niet te veel rompslomp.
- Overigens ben ik van mening dat het verwijderen van het gastelsel in Nederland een grote vergissing is. Het systeem kan ook geschikt gemaakt worden voor biogas, synthetisch gas en waterstof. Daarmee wordt er kapitaalvernietiging vermeden en wordt een zeer grote investering (en langdurige werkzaamheden) in de verdrievoudiging van het elektriciteitsnet niet meer noodzakelijk. Het is overigens maar de vraag of het elektriciteitsnet van het Waardeiland al geschikt is voor al die warmtepompen, elektrisch koken en autoladers. Ik hoop dat daar ook naar gekeken is. Ik ben benieuwd naar de eindrapportage.
- Bekijk deze problematiek vanuit een realistisch perspectief.
- Koppel de Industrie van De Waard los van de huizen van het Waardeiland.
- Gezien het feit dat er een Rotterdamse leiding richting Leiden gaat heb ik weinig vertrouwen dat individuele oplossingen twijfelachtig worden en de hele studie tijdverspilling (en geld) was.
- Ingewikkelde problematiek, waarbij het lang gaat duren voor er resultaten zullen zijn, m.n. bij de collectieve plannen
- Het nieuwe systeem moet wel werken en betaalbaar zijn.
- Laat keuzes onafhankelijk per woondeel.

Technieken

- Er is een gebrek aan kennis over warmtepompen met PVT-zonnepanelen.
- Het elektriciteitsnet wordt overbelast, waarschijnlijk gaan we langer met gas door.
- Warmtepomp het is niet de oplossing.
- We missen de oplossing vanuit het oppervlaktewater.

- Is de infrastructuur voor stroom op het Waardeiland voldoende om elektrische verwarmingssystemen te voeden, in de wetenschap dat het aantal elektrische auto's ook zal toenemen? Of moeten we als onderdeel van de oplossing ook denken aan thuisbatterijen om de pieken op te vangen?
- Ik wil de Rotterdamse optie niet hebben - ik vind het nutteloos.
- A. Ik blijf toch geïnteresseerd om te weten of een warmteonttrekking aan een alsmaar stijgende watertemperatuur van de Oude Rijn in de winter mogelijk is
B. ik heb geen enkel beeld gekregen van het koelen tijdens warme zomerdagen met de lage temperatuur installaties. Wat brengt dat met zich mee, qua acties en qua kosten. Stel nu eens dat het klopt dat we alsmaar warmere zomers krijgen (Europa warmt 2 x zo veel sneller op dan andere delen van de wereld, dan is in een hete zomer wonen alsmaar moeizamer, terwijl we nu vooral op stoken in de winter focussen. GRAAG meer zicht op warmteregeling in ZOMER en WINTER.
C. ik zou graag ook weten waarom we niet gezamenlijk al dan niet met de Waard met windenergie juist in donkere/koudere tijden stroom kunnen opwekken. We hebben al heel wat zonnepanelen en hangen veel te veel van saldering af om die stroom in de winter te kunnen (blijven) inzetten. Wind is er in de herfst en winter WEL!! Graag een peiling of we daar niet meer mee kunnen doen!"
- Versneld kerncentrales neerzetten = 24/7, grote schaal, schaalbaar, weersonafhankelijk, schoon, CO2 vrij, elektrische energie. Voor veilig en technisch eenvoudig verwarmen, zeer lage onderhoudskosten, geen bodemuitputtingsrisico's, geen geluidsoverlast. Ook nodig voor grootschalig EV-rijden. Waar wachten we op?
- Omdat ik al voorzien ben, ben ik wellicht niet helemaal de goede doelgroep, maar erg goed om het net op te halen. Ik maak mij persoonlijk zorgen over de voorgestelde oplossingen met windenergie op Waard en, afhankelijk van de plaatsing van eventuele installaties, een oppervlaktewater of andere collectieve voorziening. Ik denk dat de geluidsoverlast van warmtepompen met de huidige generatie pompen niet een onoverkomelijk probleem is.
- Voor 35 app. van Rijn-Staete komt alleen een collectieve warmtevoorziening in aanmerking.
- Weet niet wat in een appartementengebouw al dan niet mogelijk is.
- Ik hoop dat de gemeente snel met een vervolg op de huidige studie komt waaruit meer duidelijkheid kan ontstaan uit de nu toch nog erg onzekere keuzes. Inhoudelijk is het lage temperatuur net een aantrekkelijke optie met energieopslag etc. Maar dat is bij lange na niet voldoende om te kunnen zeggen of dat ook een goed haalbare en betaalbare oplossing zal blijven voor de appartementen op het einde van de A. Jacobslaan. In ons appartementencomplex zal een collectieve oplossing binnen het complex moeten worden gevonden, ook als er geen warmtenet wordt aangelegd.
- In een appartement is individueel niet zoveel mogelijk volgens mij, alleen de gebruikelijke combiketel.

Financiën

- Is er al informatie over subsidies vanuit de gemeente voor dit collectieve initiatief?
- Initiële prijsstelling collectief is 1 ding. Wat kost het op lange termijn (wat als dingen eerder stuk gaan, leverancier failliet, wordt het dan allemaal duurder, te veel voorbeelden gelezen van mensen die liever op het gas waren gebleven omdat ze uiteindelijk duurder uit waren).
- Betekent het trouwens dat als je al een gedeelte van de isolatie hebt uitgevoerd dat je dat bedrag niet hoeft mee te rekenen bij de investeringskosten voor aansluiting op een bronnet?
- Waar ik heel benieuwd naar ben is een concrete berekening van de kosten versus baten en de exploitatie. Wat kost de aanleg, wie betaalt dat, hoe is de terugverdientijd (rekening houdend met netto contante waarde / inflatie), welke partijen worden betrokken, welke keuzevrijheid is er..?
- De gegeven oplossingen zijn mijns inziens te duur dan wel niet uitvoerbaar.
- Ondanks alle onderzoek van de stichting en de landelijke ontwikkelingen zijn er nog veel onduidelijkheden. Met name op het financiële vlak. Slogan van de overheid is steeds geweest, 'van het gas af moet goedkoper zijn dan nieuwe energiebronnen'.

- Ik wil geen investeerder voor een collectief warmtenet worden. Wel afnemer van een collectieve voorziening.
- Uiteindelijk ben ik op zoek naar de balans tussen 'van het gas af gaan' en een betaalbare overstap. Of ik het ooit terugverdient is een minder belangrijke vraag: in eerste instantie zouden kosten van €40-50k mij ervan weerhouden om over te stappen - dit geld is er gewoon niet. Als het dan toch moet dan is dat niet eenvoudig.
- Ik heb mijn woning al super geïsoleerd. Ik denk dat alle oplossingen nog weinig zullen bijdragen aan mijn milieubelasting of kosten van energie (en mogelijk zelfs duurder zullen zijn).
- Kom geen vragen tegen voor bewoners die al investeringen in duurzame energie gedaan hebben.
- (1) Ik ben zeer benieuwd naar het aanbod van de gemeente
(2) Onze straat wordt (binnenkort?) vernieuwd. Kunnen de buizen van het bronnet tegelijkertijd worden aangelegd zodat de straat niet opnieuw open hoeft? En wellicht ook de rioolbuizen vervangen?
- Hoe kunt u garanderen dat een duurzame warmtevoorziening niet duurder zal zijn dan de huidige warmtevoorziening. We zien nu dat bij bestaande projecten de kosten vele malen hoger zijn dan eerst werd ingeschat.

Conclusie

De respondenten zijn merendeels boven 60 jaar en zijn bewoners van het Waardeiland. Er is geen helder beeld over De Waard en men lijkt de samenwerking tussen De Waard en het Waardeiland vanuit het Waardeiland te willen afronden. Het lijkt erop dat er draagvlak is voor een collectieve warmteoplossing maar dat dat afhankelijk is van de kosten voor de bewoners. Deze conclusie geldt vnl. voor het Waardeiland. Opvallend is het gebrek aan vertrouwen in organisatie van warmtenetten (afhankelijkheid) en haalbaarheid van warmtenet-projecten. Aan dit vertrouwen en het vergroten van draagvlak⁵ zal het toekomstige warmtebedrijf hard moeten werken.

Voor De Waard is de warmtevoorziening, zoals reeds eerder geconcludeerd, niet diepgaand onderzocht maar nu blijkt dat het bedrijventerrein ook na 2030 zal blijven bestaan is nader onderzoek, ook naar groene stroom, een optie.

Er zijn ook veel respondenten die een individuele oplossing zoeken of het nog niet weten. Als men individuele oplossingen zoekt kijkt men naar een luchtwarmtepomp met buitenunit. Het zal aan het toekomstige warmtebedrijf zijn om verder uit te zoeken met hoeveel aansluitingen zij rendabel het net kunnen realiseren en hoeveel opt-outs⁶ (zie ook pg 3), met eigen individuele warmtevoorzieningen, er zullen zijn.

Wij wachten 'vol spanning' op het gunstige aanbod van de gemeente voor het Waardeiland voor eventuele aansluiting op het warmtenet en op het ontwikkelinitiatief voor groene stroom op De Waard. Tot slot: De Stichting maakt zich, door de vele inhuur, zorgen over de continuïteit en borging van de kennis en kunde aangaande de energietransitie bij de gemeente.

⁵ Voor inzicht in warmtenetten, hun organisatie en geslaagde warmtenet projecten zie:

<https://www.aquathermie.nl/praktijk/aquathermie+projectenkaart/default.aspx>

⁶ **Opt-out voor kleinverbruikers:** Als het warmtenet is opgenomen in het omgevingsplan, moet de gemeente (definitief) gaan inventariseren welke huishoudens in de betreffende wijken gebruik willen maken van het warmtenet. Het gaat hier om een opt-out mogelijkheid voor kleinverbruikers (artikel 2.29), waarbij – kort gezegd – het gaat om een “ja-tenzij” model. De kleinverbruiker moet, als hij niet op het warmtenet wil worden aangesloten, zelf aantonen dat een andere duurzame warmteoptie voor hem gunstiger is.

Colofon

Rapportage Peiling 'Keuzes in Duurzaamheid'

Opdrachtgever: Stichting Energietransitie De Waard en Waardeiland

Stichting Energietransitie
De Waard en Waardeiland

Peiling, onderzoek en rapportage,
SEDWW en TINK - ICT diensten
Drs. Eileen Focke-Bakker ccmm

Met dank aan de gemeente Leiden en provincie Zuid-Holland,
Youri Haasbroek
Bart van der Velde
Rosanna Dekker
Joey ten Cate
Rachad Ghaddoura

Leiden,
Mei 2024